

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мария Енчева Мутафова, преподавател в Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, Философски факултет, Катедра Психология

За дисертационен труд на тема: “ Перцептивни и аперцептивни способности на надарени 5 - 6 годишни деца“ на Димитриос Зогрис Пападопулос, редовен докторант към катедра „Психология“, Философски факултет, Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

Създадена е дисертация, актуална и ценна за психологичната и педагогическа теория и практика.

Дисертацията съдържа увод, три глави, изводи и препоръки за практиката, приноси, литература и приложение в обем от 191 страници. Онагледена е с 46 таблици и 24 фигури.

Литературата съдържа 352 източника на латиница, като са цитирани видни автори и заглавия.

В увода се насочва вниманието към значимостта на темата.

Надареността се проявява при хората от най-ранна детска възраст. Перцептивните и аперцептивни характеристики на надарени деца е необходимо да бъдат разпознати в ранен стадий и да се въведат програми за психолого-педагогически тренинги за надареност. Надарени ученици, които са участвали в психолого-педагогически тренинги, показват по-добро самочувствие, самовъзприемане и позитивни взаимоотношения в сравнение с връстниците им.

В първа глава са разработени компетентно теоретични постановки. Те са представени в отделни параграфи:

когнитивна теория; типично когнитивно развитие на деца на възраст от 5 до 6 години; развитие на надарени деца на възраст между 5 и 6 години; перцептивни и аперцептивни способности на децата.

Използвани са теории и изследвания на видни автори, които са цитирани коректно.

Във втора глава е представена изследователската програма.

Прецизирани са цел, задачи и хипотези.

Целта на изследване е да се проучи връзката между интелект, възраст, пол, семеен статус и нивата на самочувствие и самовъзприемане; да проектира, въведе и оцени ефективността на програма за психолого – педагогически тренинг на надарени 5 – 6 годишни деца от детската градина, която да подобри самочувствието и самовъзприятието им.

Хипотезите са:

Хипотеза 1. Предполага се връзка между умствената интелигентност на надарени 5 – 6 годишни деца и нивата на самочувствието им и самовъзприятието им.

Хипотеза 2. Възрастта на надарени 5 – 6 годишни деца и нивата на самочувствието им и самовъзприятието им се предполага, че са свързани.

Хипотеза 3. Полът на надарени 5 – 6 годишни деца и нивата на самочувствието им и самовъзприятието им се предполага, че са свързани.

Хипотеза 4. Предполага се връзка на семейния статус с нивата на самочувствието и самовъзприятието на 5 – 6 годишните деца.

Хипотеза 5. Очаква се общото самочувствие на надарени 5 – 6 годишни деца да е свързано с общото им самовъзприятие.

Изследователските методи в дисертацията са:

1. Тест за измерване на умствената интелигентност (гръцкият детски вариант, WPPSI-III) (Wechsler, 2003; Sideridis & Antonio, 2015).

2. Скала за измерване на самочувствието (гръцки детски вариант на поведенческо – академичната скала за измерване на самочувствието) (BASE) (Coopersmith, 1967; Coopersmith & Gilbert, 1982; Kakuros & Maniadaki, 2000).

3. Скала за измерване на самовъзприятието (Как възприемам себе си) (PATEM I) (Hartur, 1985; Makry & Mrosary, 2001).

Статистическият анализ на резултатите е реализиран с програма SPSS v.21.

Използвани са статистики (One way – ANOVA) за доказване наличието на статистически значими връзки между две независими извадки с Т-тест (t) и с корелационен анализ на Пийрсън (r) между нивата на самовъзприятието и нивата на самочувствието на надарени 5 – 6 годишни деца от контролните групи и от експерименталните групи след реализирането на програмата за психолого – педагогически тренинг на децата.

В трета глава е представен коректно анализ на резултатите.

Изводите и препоръките за практиката са относно:

- Частичното потвърждаване на първата хипотеза, т.е. е установена слаба връзка между умствената интелигентност на надарени 5 – 6 годишни деца и нивата на самочувствието им и самовъзприятието им.
- Отхвърлянето на втората хипотеза, т.е., че възрастта на надарени 5 – 6 годишни деца и нивата на самочувствието им и самовъзприятието им не са свързани.
- Частичното потвърждаване на третата хипотеза, т.е., че полът на надарени 5 – 6 годишни деца и нивата на самочувствието им и самовъзприятието им са свързани.
- Отхвърляне на четвъртата хипотеза, т.е., че няма връзка на семейния статус с нивата на самочувствието и самовъзприятието на 5 – 6 годишните деца.
- Потвърждаване на петата хипотеза, т.е., че общото самочувствие на надарени 5 – 6 годишни деца е свързано с общото им самовъзприятие.

Препоръките към учителите са по посока на основната роля на учителя да създава атмосфера, в която учениците да се чувстват удобно и да споделят своите уникални възприятия, след което да ги насочва чрез разграничаване на учебната програма и метода преподаване. Учителите следва да водят образователния процес по алтернативни начини, като например сформирание на малки групи от ученици, гъвкаво преподаване, култивиращо автономия при ученето и мисленето и използване на когнитивни методи на обучение, насърчаващи решаването на ежедневни проблеми. Учителите от предучилищния курс, заедно с училищните психолози, биха могли да обръщат повече внимание на емоционалния подход в образованието.

Препоръките към училищните психолози са, че те са тези професионалисти, които могат да въведат в училищната среда на надарените деца емоционално обучение и гъвкави програми за насърчаване на здравословното им умствено натоварване и издръжливост.

Препоръките към родителите и семействата са, че децата трябва да разбират и да се чувстват удобно с приятните и неприятни усещания, представляващи нормална част от тяхното ежедневие.

Здравословната система от ценности и щастливия начин на комуникиране; хармоничната среда в семейството, са важни за развитието на дарбите и талантите на децата; познавателното и социално-емоционалното им развитие.

Приносите на дисертацията са:

1. Разработен е теоретичен модел на перцептивните и аперцептивни способности на надарени 5-6 годишни деца.
2. Реализиран е иновативен изследователски дизайн на перцептивните и аперцептивни способности на надарени 5-6 годишни деца.
3. Дисертационният труд съдържа коректно коментиран съвременен статистически анализ на резултатите от изследването на перцептивните и аперцептивни способности на надарени 5-6 годишни деца.

Разкрити са компоненти на програма за психоло-педагогически тренинг на надарени 5-6 годишни деца за развитие на перцептивните им и аперцептивните им способности, ценни за съвременната образователна практика.

Създаденият дисертационен труд е съдържателен и компетентно представен. Авторефератът отразява съдържанието на дисертацията.

В заключение, предлагам на уважаемото Научно Жури, да се присъди на редовния докторант Димитриос Зогрис Пападопулос, научната и образователна степен „Доктор“.

29.09.2016 г.

Подпис:.....

(доц. д-р Мария Мутафова)